

POJAWIANIE SIĘ NIETOPERZY W DOMACH, W RÓŻNYCH PORACH ROKU

W Polsce można spotkać co najmniej 27 gatunków nietoperzy. Ponad połowa z nich przynajmniej część roku spędza lub może spędzać w budynkach, w tym zamieszkanym przez ludzi.

Niektóre, jak mroczek późny, spotykane są niemal wyłącznie w budynkach. Inne, jak borowiec wielki czy karlik malutki, karlik drobny i mroczak posrebrzany, nauczyły się zamieszkiwać domy stosunkowo niedawno. Prawdopodobnie jest to skutek niewystarczającej dostępności schronień w dziuplach i szczelinach drzew, a być może także zmian klimatu. Obecnie te gatunki powszechnie występują w budynkach na terenie całej Europy.

NIETOPERZE NIE STANOWIĄ ZAGROŻENIA DLA CZŁOWIEKA I ZWIERZĄT DOMOWYCH

Nietoperze NIGDY nie atakują ludzi (ani innych niebędących ich pokarmem zwierząt), nie gryzą w locie i nie wplątują się we włosy – tak samo sikory czy wróble nie dziobią przechodniów.

Nietoperze ignorują obecność ludzi, starają się ich omijać i nie wchodzić w kontakt. Jeśli to niemożliwe, próbują uciec lub się schować. Gdy poczują się zagrożone, mogą próbować odstraszać, wydając trzeszczące dźwięki. Chwycone udają nieżywe lub próbują się bronić, podobnie jak robią to ptaki.

U nietoperzy w Europie nie występuje klasyczna wścieklizna – ona bywa spotykana jedynie u gatunków amerykańskich!

U niektórych nietoperzy europejskich występuje europejska wścieklizna nietoperzowa. Wywołują ją odmienne gatunki wirusa, które słabo infekują inne ssaki. Znanych jest dotąd kilkanaście takich potwierdzonych przypadków na naszym kontynencie.

Choroba ta stwierdzana jest niemal wyłącznie u jednego gatunku spośród występujących w Polsce – mroczka późnego.

Nietoperze nie mają Covid-19

U żadnego gatunku nietoperzy na wolności nie stwierdzono jak dotąd wirusa odpowiedzialnego za chorobę Covid-19. Badania prowadzone w Polsce i innych krajach europejskich dowodzą, że nasze nietoperze nie zarażają się tą chorobą nawet przy kontaktach z chorymi ludźmi.

UCIĄŻLIWOŚĆ?

Kłopotliwe zwykle bywa brudzenie, w tym osypywanie się lub gromadzenie guano oraz plamienie szyb i innych powierzchni bezpośrednio pod wylotami z kryjówek. Niektórym osobom mogą też przeszkadzać piski zwierząt lub odgłosy ich przemieszczania się, zwłaszcza jeśli konstrukcja budynku i zajmowane przestrzenie sprzyjają przenoszeniu dźwięków.

Intensywność uciążliwości zależy w dużej mierze od liczebności nietoperzy, czasu, przez jaki przebywają w kryjówce (czy jest to kilka dni, np. podczas migracji, kilka miesięcy lub tygodni, w przypadku kryjówek letniej, czy cały rok), lokalizacji miejsc używanych przez zwierzęta, a także przekonani i obaw, które pojawiają się w związku z sytuacją.

KORZYŚCI

Usługi ekosystemowe świadczone przez nietoperze to przede przede wszystkim ograniczanie liczebności owadów nocnych. Różnicę da się poczuć na własnej skórze! Na przykład karliki, które najliczniej zamieszkują tzw. drobną zabudowę, żywią się głównie komarami i owadami podobnej wielkości.

Odczucia na widok bobków nietoperzy mogą się nieco zmienić po wyobrażeniu sobie, ile latających insektów trzeba zjeść, aby je wyprodukować.

Odchody nietoperzy składają się głównie z niestrawionych resztek chitynowych pancerzyków owadów. Są bardzo chętnie przetwarzane przez grzyby i bakterie glebowe, odzyskujące z nich azot, fosfor i potas. Guano nietoperzowe świetnie nadaje się na kompost i nawóz, gdyż stymuluje aktywność korzystnych mikroorganizmów, dzięki czemu przyspiesza procesy rozkładu, poprawia strukturę gleby i zawartość składników odżywczych.

ROZWIĄZANIA

Znane są metody niwelowania lub ograniczania uciążliwości – podesty na guano, przesuwanie otworów wylotowych i wiele innych. Nie ma jednak rozwiązań uniwersalnych. **Aby były skuteczne, należy je dopasować do konkretnej sytuacji, uwzględniając:**

- potrzeby użytkowników/właścicieli obiektu,
- uwarunkowania konstrukcyjne i techniczne budynku,
- specyfikę gatunku i charakter zgrupowania nietoperzy.

Bardzo ważne jest dobranie działań, które będą legalne, adekwatne oraz przede wszystkim efektywne. W sytuacjach konfliktowych warto więc szukać pomocy osób mających doświadczenie z tą grupą zwierząt.

Wszystkie nietoperze występujące w Polsce są objęte ŚCISŁĄ OCHRONĄ GATUNKOWĄ (aktualnie na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt).

Na wszelkie zabiegi mające na celu usunięcie nietoperzy z kryjówek niezbędne jest zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, które określa m.in. termin i warunki działań.

POTRZEBUJESZ POMOCY?
SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

Polskie Towarzystwo Ochrony
Przyrody „Salamandra”
ul. Stolarska 7/3, 60-788 Poznań
www.salamandra.org.pl
nietoperze@salamandra.org.pl

+48 604 83 65 83
(całodobowa linia nietoperzowa)

TY TEŻ MOŻESZ POMÓC!

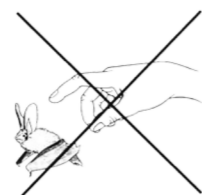
- Zostań nietoperzowym wolontariuszem
- Przekaż na ochronę nietoperzy 1,5% podatku
- Wesprzyj nasze działania darowizną

Zeskanuj **Kod QR**, aby
poznać inne budynki
z nietoperzami.

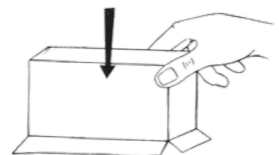

CO JEŚLI...?

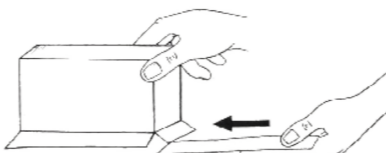
Nietoperz leży na ziemi, podłodze lub wisi
w odstępionym miejscu

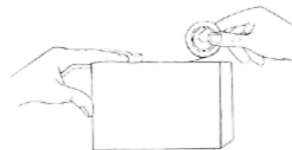
1. Nie chwytaj
nietoperza
gołymi dłońmi.

2. Nakryj go pojemnikiem lub
zgnij do kartonowego pudełka.

3. Zamknij pudełko, aby się nie wydostał.

4. Wypuść go o zmroku lub skontaktuj się z nami czy lokalnym
specjalistą od nietoperzy, aby ustalić dalsze postępowanie.

Nietoperz wleciał nocą do pokoju

1. Zamknij drzwi do innych pomieszczeń, by nie poleciał w głąb
mieszkania.
2. Otwórz szeroko okno i odsuń firanki.
3. Zgaś lub przynajmniej mocno zredukuj światło.
4. Stań z boku, uzbrój się w cierpliwość i czekaj, aż wyleci. Jeśli
wolisz – wyjdź z pomieszczenia zamykając za sobą drzwi.
Wymachiwanie i przeganianie nietoperza przedłuża sprawę.
5. Nietoperz będzie prawdopodobnie po wielokroć podlatywał
do okna, zanim w końcu zdecyduje się wylecieć.

Łyse młode wypadło z kolonii

Samica rodzi jedno lub dwa młode pod koniec maja lub w czerwcu.
Początkowo są one łyse i ślepe. Przez ponad miesiąc pozostają
całkowicie zależne od matki. Zdarza się jednak, że maluch wypadnie
z kolonii, zwłaszcza podczas silnych upałów. Aby przeżyć, powinien
jak najszybciej wrócić do matki. Jak mu w tym pomóc?

1. Zabezpiecz oseska i ogrzej go ciepłem swojej dłoni
lub kładąc go na letnim (nie gorącym) termoforze.
Nie przejmuj się przeniesieniem zapachu.
Nietoperze rozpoznają swoje młode
wyłącznie po głosie!
2. Poszukaj wejścia do kolonii, z której mógł
wpaść. Zwykle będzie ono nad
miejscem znalezienia.
3. Posać malucha do otworu. Jeśli jest
za wysoko, możesz użyć jakiejś tyczki ze
zwitkiem papieru na końcu – jak na zdjęciu.
Jeśli maluch będzie blisko wlotu – wejdzie
od razu do środka. Zwykle wystarczy
przyłożyć go do ściany w pobliżu otworu.
4. Jeśli ta metoda jest niemożliwa do zastosowania
lub okazuje się nieskuteczna – zadzwoń do nas.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Norway
grants

POD JEDNYM DACHEM
Z NIETOPERZAMI

POLSKIE TOWARZYSTWO OCHRONY PRZYRODY
„SALAMANDRA”

Ulotkę wydano w ramach projektu „GACEK – kompleksowy program
podnoszenia świadomości społecznej na temat ekosystemów stanowiących
siedliska nietoperzy”, dofinansowanego przez Islandię, Liechtenstein
i Norwegię w ramach Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego
Mechanizmu Finansowego na lata 2014–2021 oraz z Budżetu Państwa.
Wydrukowano na papierze w 100% z makulatury.